

Federació de
Municipis de
Catalunya

8

POLICY BRIEF

LA NOVA AGENDA EUROPEA DE L'AIGUA I LES SEVES IMPLICACIONS PER ALS MUNICIPIS CATALANS

Resum

L'Estratègia Europea de Resiliència Hídrica, adoptada per la Comissió Europea el juny de 2025, marca un canvi en el debat europeu: l'aigua deixa d'abordar-se principalment com una qüestió ambiental o sectorial i passa a considerar-se un element estratègic vinculat a l'adaptació climàtica, la planificació territorial, la salut pública, la resiliència econòmica i la cohesió social. L'Estratègia aspira a millorar l'eficiència hídrica de la Unió Europea almenys un 10% d'aquí a 2030, reduir les fuites, modernitzar les infraestructures, restaurar el cicle hidrològic, promoure la reutilització i garantir l'accés a una aigua neta i assequible.

Aquesta agenda és especialment rellevant per als municipis catalans. Les sequeres recents han posat de manifest vulnerabilitats estructurals que persisteixen fins i tot quan es recuperen els nivells dels embassaments. Els municipis costaners i amb una elevada intensitat turística afronten fortes variacions estacionals de la demanda, mentre que els municipis petits solen disposar de menys capacitat tècnica i financera per renovar les xarxes o preparar projectes d'inversió. A això s'hi afegeixen l'envelliment de les infraestructures, les desigualtats territorials, la degradació dels ecosistemes i l'exposició simultània a sequeres, inundacions, onades de calor i incendis.

La transició cap a la resiliència hídrica ha de combinar l'eficiència, la reutilització, la digitalització i les solucions basades en la natura amb un compromís explícit amb el dret humà a l'aigua i al sanejament. La resiliència no es pot traduir en una transferència desproporcionada dels costos de l'escassetat, la contaminació o les noves obligacions reguladores cap a les llars amb menys ingressos, les persones usuàries o els municipis amb menys capacitat inversora.

Aquest *policy brief* presenta el nou marc europeu, identifica els instruments i les oportunitats de finançament més rellevants i proposa prioritats per a l'acció municipal catalana.

1. Europa s'escalfa i s'asseca, però els impactes són territorials

Segons dades de l'Agència Europea del Medi Ambient, l'escassetat d'aigua va afectar el 28% del territori de la Unió Europea durant almenys una estació de l'any 2023¹. Tot i que l'extracció d'aigua es va reduir al voltant d'un 14% entre 2000 i 2023, aquesta disminució no s'ha traduït en una reducció general de la superfície sotmesa a condicions d'escassetat. A això s'hi afegeix que Europa és el continent on les temperatures augmenten més ràpidament com a conseqüència del canvi climàtic.

La major freqüència, intensitat i durada de les sequeres fa poc probable que l'escassetat hídrica disminueixi de manera substancial abans de 2030. A la vegada, els episodis de pluges intenses i inundacions seran més freqüents, fet que obliga els territoris a preparar-se per a una combinació de riscos aparentment contradictoris: períodes prolongats de manca d'aigua i episodis breus d'excés d'aigua que els sòls, les ciutats i les infraestructures no són capaços d'absorbir.

Catalunya ha sortit de la fase més visible de la seva sequera recent amb una millora substancial de les reserves. Tanmateix, els municipis no poden planificar la seva política hídrica sobre la base d'una única primavera plujosa. Catalunya, com a part de la regió mediterrània, continua especialment exposada a les sequeres recurrents, les onades de calor, els incendis forestals i les precipitacions torrencials.

Les pressions es distribueixen de manera desigual. Als municipis costaners i turístics, les variacions estacionals de població generen augments sobtats de la demanda i una pressió addicional sobre les xarxes d'abastament, clavegueram i depuració. Als territoris rurals, la disponibilitat d'aigua està condicionada pels usos agrícoles, la gestió forestal, la preservació dels ecosistemes i els cabals ecològics. Als entorns urbans, els problemes estan relacionats amb la impermeabilització del sòl, l'envelliment de les xarxes, les fuites, la contaminació i la necessitat de gestionar tant la sequera com les inundacions.

La pregunta ja no és únicament com respondre a la pròxima sequera, sinó com reorganitzar la planificació urbana, turística, territorial i social davant d'una disponibilitat d'aigua cada vegada més incerta. Es tracta d'avançar des d'una gestió centrada en les emergències cap a una política estructural de resiliència hídrica que connecti l'eficiència i la inversió amb la restauració dels ecosistemes, la preparació davant dels riscos i la garantia del dret humà a l'aigua i al sanejament.

2. Una nova agenda europea de resiliència hídrica

2.1 De la política ambiental a una prioritat estratègica

La resiliència hídrica va ser identificada com una de les prioritats de la Comissió Europea per al període 2024-2029². El juny de 2025, la Comissió va adoptar l'Estratègia Europea de Resiliència Hídrica³ com a full de ruta per reforçar la capacitat de la Unió davant de l'escassetat, la contaminació, les sequeres, les inundacions i la degradació dels ecosistemes.

L'Estratègia representa un canvi important en la manera com la Unió aborda les polítiques de l'aigua. L'aigua deixa de considerar-se únicament una qüestió ambiental o sectorial per convertir-se en un element estratègic vinculat a l'adaptació al canvi climàtic, la salut pública, la planificació territorial, la competitivitat econòmica, la seguretat, la cohesió social i la capacitat de resposta davant de futures crisis.

És important distingir aquesta Estratègia d'una directiva. Es tracta d'una comunicació de la Comissió que estableix objectius polítics i orienta l'aplicació dels instruments normatius, financers i de cooperació existents. La seva implementació es basarà en la legislació europea vigent i en les revisions actualment en curs.

L'Estratègia s'emmarca, en primer lloc, en la Directiva marc de l'aigua⁴, adoptada l'any 2000 per protegir les aigües superficials, costaneres i subterrànies. A aquesta s'hi afegeixen la Directiva relativa a l'avaluació i la gestió dels riscos d'inundació⁵, el Reglament sobre la restauració de la natura, la Directiva sobre el tractament de les aigües residuals urbanes i la legislació sobre aigua potable, aigües subterrànies i normes de qualitat ambiental⁶. En conjunt, aquests instruments proporcionen una estructura normativa per abordar de manera integrada el cicle hidrològic europeu.

La nova agenda recull un debat institucional previ. Durant el 2024, el Comitè Europeu de les Regions va contribuir a aquesta agenda mitjançant dictàmens que reclamaven una millor governança i gestió dels riscos, i que abordaven també les necessitats de l'agricultura i de les infraestructures hídriques⁷. Per la seva banda, Eurociutats defensava des de feia anys que la Directiva marc de l'aigua havia de reflectir millor els efectes del canvi climàtic sobre els recursos i els reptes de sostenibilitat que afronten les ciutats en la seva gestió⁸.

L'Estratègia també es basa en la visió per al 2050 presentada per la Unió a la Conferència de les Nacions Unides sobre l'Aigua de 2023⁹. Aquesta visió considera que la seguretat hídrica exigeix combinar la restauració del cicle natural de l'aigua, l'eficiència dels usos, la innovació econòmica i la garantia de l'accés universal.

2.2 Tres objectius i cinc àmbits d'intervenció

L'Estratègia estableix tres grans objectius:

- Restaurar i protegir el cicle hidrològic com a base d'un subministrament d'aigua sostenible. Això implica millorar l'estat dels rius, els aqüífers, les zones humides, els sòls i els ecosistemes que permeten emmagatzemar, filtrar i regular l'aigua.
- Desenvolupar, conjuntament amb la ciutadania i els actors econòmics, una economia intel·ligent en l'ús de l'aigua i competitiva que atregui inversions i afavoreixi el desenvolupament d'una indústria de l'aigua innovadora i pròspera.
- Garantir l'accés continuat a l'aigua neta i al sanejament a un preu assequible per a tota la població, alhora que es reforça la preparació de la ciutadania i dels territoris davant dels riscos hídrics.

Per avançar en aquests tres objectius, l'Estratègia identifica cinc àmbits d'actuació europea: (1) governança i aplicació de la legislació; (2) finançament, inversions i infraestructures; (3) digitalització; (4) recerca, innovació, indústria i competències, i, finalment, (5) seguretat i preparació.

Aquesta arquitectura confirma que la resiliència hídrica no es limita a la gestió ambiental. També afecta les polítiques d'inversió, innovació, protecció civil, ordenació territorial, indústria, salut pública i cohesió social.

2.3 L'aigua com a dret humà i bé públic

L'Estratègia afirma que "l'accés a una aigua neta a un preu assequible és un dret humà i constitueix un bé públic" i que "la seguretat en el subministrament d'aigua dolça neta a un preu assequible ha de ser una prioritat rectora per a la Unió".

Aquest reconeixement s'ha d'interpretar a la llum de la resolució adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides el 28 de juliol de 2010, que va reconèixer el dret a l'aigua potable i al sanejament com un dret humà essencial per al ple gaudi de la vida i del conjunt dels drets humans.

Per als governs locals, aquest reconeixement introdueix una dimensió social en l'aplicació de les mesures de resiliència hídrica. Les polítiques d'estalvi, les tarifes, la digitalització, les restriccions i les inversions tenen efectes directes sobre l'accés universal i sobre les situacions de pobresa hídrica.

Des d'aquesta perspectiva, la recuperació de costos i l'eficiència econòmica s'han de conciliar amb tarifes assequibles, mecanismes de protecció de les llars vulnerables i una distribució equitativa dels costos de la transició. La qüestió central és evitar que l'adaptació a l'escassetat, els costos de la contaminació o les noves obligacions

reguladores recaiguin de manera desproporcionada sobre les persones usuàries, les llars amb menys ingressos o les comunitats amb serveis més febles.

2.4. El principi de primacia de l'eficiència hídrica

El principi més rellevant de l'Estratègia és la primacia de l'eficiència hídrica: abans de recórrer a noves fonts de subministrament, cal reduir la demanda i les pèrdues, evitar la sobreexplotació i fomentar la reutilització i l'eficiència des del disseny.

La Unió aspira a millorar l'eficiència hídrica almenys un 10% d'aquí a 2030, tot estenent aquest enfocament als productes, els processos industrials, els edificis i les infraestructures.

L'objectiu no implica que les infraestructures d'oferta, com ara la dessalinització, deixin de ser necessàries en determinats contextos. Tanmateix, estableix que aquestes solucions no haurien de substituir les polítiques d'estalvi, renovació de les xarxes, reutilització i adaptació dels usos a la disponibilitat real d'aigua.

Per als municipis, aquest principi situa al centre del debat qüestions molt concretes: l'estat de les xarxes locals, les fuites, el consum dels edificis públics, els usos turístics, la gestió de les zones verdes, la rehabilitació d'habitatges, la reutilització d'aigües regenerades i la capacitat del sòl urbà per absorbir l'aigua de pluja.

3. Què implica per als municipis catalans?

3.1. Reconeixement del paper local, però poca concreció

L'Estratègia reconeix expressament el paper dels governs locals en la gestió hídrica, en considerar que "coneixen millor les pròpies circumstàncies, reptes i possibles solucions". També subratlla que la ciutadania necessita respostes locals que integrin la planificació urbana, la prevenció de la contaminació, l'adaptació climàtica, la gestió de sequeres i inundacions i els sistemes d'alerta primerenca. L'Estratègia planteja igualment reforçar la connexió entre els instruments europeus, estatals, autonòmics i locals de gestió de riscos.

Tanmateix, l'Estratègia deixa en mans dels estats membres l'organització interna de la gestió de l'aigua. No estableix un model concret de governança multinivell ni entra en el debat sobre la gestió pública o privada dels serveis, malgrat les demandes plantejades per algunes xarxes municipalistes europees com el Consell de Municipis i Regions d'Europa (CMRE)¹⁰.

El risc és que el reconeixement polític del paper local no vagi acompanyat de competències, recursos ni mecanismes efectius de participació. Per als municipis catalans, una qüestió central serà fins a quin punt la implementació reconeix les

seves competències, capacitats i necessitats, i reserva espai per als projectes locals en les prioritats de finançament de l'Estat i de la Generalitat, especialment de cara al proper Marc Financer Plurianual 2028-2034.

3.2. Del pla de sequera a una planificació integral dels riscos

L'Estratègia planteja una preparació més integrada davant dels riscos hídrics, en línia amb l'Estratègia de Preparació de la Unió¹¹, connectant la gestió de sequeres i inundacions amb la planificació urbana, la prevenció de la contaminació, l'adaptació climàtica i els sistemes d'alerta primerenca.

Per als municipis catalans, aquest enfocament amplia la mirada més enllà dels plans de sequera i afecta àmbits com l'urbanisme, la protecció civil, la salut pública o el turisme. Eines europees com Copernicus i Destination Earth poden contribuir a millorar l'avaluació dels riscos, tot i que el seu ús efectiu dependrà de la capacitat tècnica disponible a escala local.

El CMRE defensa, en aquest sentit, solucions territorials adaptades a les realitats locals que integrin la planificació urbana, la gestió de l'aigua i les solucions basades en la natura, i que responguin als reptes específics de cada zona, des de les sequeres fins a les inundacions¹².

3.3. Xarxes, fuites i capacitat municipal

L'Estratègia situa la reducció de fuites, la modernització de les infraestructures i la digitalització entre les principals vies per millorar l'eficiència hídrica. Aquest enfocament es complementa amb la Directiva sobre l'aigua potable, que preveu comparar els nivells nacionals de fuites, establir un llindar europeu i exigir plans d'acció als estats membres que el superin.

Per als municipis catalans, aquesta agenda es tradueix en possibles inversions en detecció de pèrdues, renovació de xarxes i sistemes de mesurament i gestió digital. La seva aplicació pot resultar especialment exigent per als municipis petits i mitjans, ateses les capacitats tècniques i financeres necessàries.

Per això, el CMRE reclama assistència financera i tècnica específica per als municipis, més finançament per modernitzar les xarxes envellides i integrar tecnologies innovadores, i un accés més senzill als fons europeus d'emergència¹³. El Comitè Europeu de les Regions demana igualment suports adaptats a les capacitats territorials i procediments simplificats per als municipis petits, per exemple mitjançant una finestra única per a les autoritats locals i regionals¹⁴.

3.4. Ciutats esponja i solucions basades en la natura

A les zones urbanes, l'Estratègia europea promou el model de "ciutat esponja", basat en la capacitat d'absorbir, emmagatzemar i infiltrar l'aigua de pluja i alliberar-la de manera controlada.

Aquest enfocament inclou mesures com els sistemes urbans de drenatge sostenible, els paviments permeables, les cobertes verdes, la recuperació de rieres, la restauració de riberes i zones humides, la renaturalització de places i carrers i la creació d'espais de retenció i infiltració.

Per als municipis catalans, aquestes solucions són especialment rellevants davant de la combinació d'episodis de pluja intensa, impermeabilització del sòl urbà i augment de les temperatures. A més de reduir el risc d'inundacions i la pressió sobre les xarxes de clavegueram, poden afavorir la recàrrega dels aqüífers, mitigar l'efecte d'illa de calor, protegir la biodiversitat i millorar la qualitat de l'espai públic.

Aquest plantejament coincideix amb la posició del CMRE, que reclama solucions adaptades al territori i sustentades en estratègies basades en la natura, com ara la restauració de zones humides i una planificació urbana innovadora. La seva eficàcia depèn, però, que s'incorporin al planejament urbanístic, la gestió de conques i les estratègies locals d'adaptació, i que no es tractin com a actuacions aïllades.

3.5. Municipis costaners i pressió estacional

L'Estratègia destaca la importància de les zones costaneres per al cicle hidrològic i la prevenció de la contaminació marina d'origen terrestre, així com la seva especial vulnerabilitat davant del canvi climàtic, les inundacions i l'erosió, amb una atenció particular a les ciutats, els deltes baixos i els ports marítims.

Per als municipis costaners catalans, aquestes pressions es poden veure intensificades pel turisme i les variacions estacionals de població, que incrementen temporalment la demanda d'aigua i la càrrega sobre les xarxes de sanejament i depuració. En aquest context, l'eficiència, la reutilització d'aigua regenerada i l'adequació de les infraestructures a la població real adquireixen una rellevància particular.

3.6. Cooperació entre territoris urbans i rurals

L'Estratègia vincula la resiliència hídrica amb l'agricultura sostenible, la gestió forestal i la restauració dels ecosistemes, per la seva contribució a la retenció d'aigua i a la reducció dels riscos de sequera i inundació. També preveu donar suport a la cooperació entre organitzacions, regions i ciutats situades en conques fluvials i

marítimes, mitjançant instruments financers com Interreg, Horitzó Europa, Iniciativa Urbana Europea (EUI) i/o l'actual LIFE+.

Aquest enfocament és especialment rellevant per a Catalunya, on la gestió de l'aigua connecta territoris urbans, agrícoles, forestals i costaners. El CMRE considera que l'Estratègia es beneficiaria d'un suport concret a la cooperació urbana-rural en la gestió integrada de l'aigua¹⁵. Tanmateix, més enllà de prioritzar de manera general la gestió integrada del recurs i la cooperació a les conques, el document ofereix poques indicacions sobre els mecanismes que permetrien desenvolupar aquesta cooperació.

3.7. Edificis, energia i consum domèstic

L'Estratègia assenyalava que, a les llars i en la planificació urbana, l'eficiència energètica ha d'anar acompanyada d'una reducció del consum d'aigua. En aquest sentit, identifica la Directiva relativa a l'eficiència energètica dels edificis¹⁶ i la Nova Bauhaus Europea com a oportunitats per reforçar la resiliència hídrica de l'entorn construït.

Per als municipis catalans, aquesta orientació connecta la política de l'aigua amb la rehabilitació d'edificis, el disseny urbà i la gestió dels equipaments públics.

4. Contaminació, PFAS i principi de qui contamina paga

L'Estratègia vincula la resiliència hídrica amb la protecció de la qualitat de l'aigua i reforça el principi de qui contamina paga. També planteja que els fons públics es concentrin en els casos en què no es pugui identificar el responsable de la contaminació.

Aquesta orientació es complementa amb la nova Directiva europea sobre contaminants de les aigües superficials i subterrànies, en vigor des del maig de 2026¹⁷, que amplia el seguiment i el control de substàncies persistents com els PFAS (substàncies perfluoroalquilades i polifluoroalquilades) i s'haurà de transposar abans del 22 de desembre de 2027.

Per als municipis i operadors catalans, aquestes normes es poden traduir en més exigències de control, depuració i tractament, especialment quan es requereixen tecnologies avançades per eliminar microcontaminants. L'impacte no serà únicament tècnic, sinó també financer, ja que la millora dels tractaments pot augmentar els costos d'inversió i funcionament dels serveis d'aigua. Com adverteix Aqua Publica Europea, sense una regulació adequada, els costos de la contaminació i les

externalitats associades s'acabaran traslladant a les autoritats públiques i a la ciutadania.

Per aquest motiu, el CMRE, Eurocities i Aqua Publica Europea han coincidit a defensar que els costos de la contaminació no recaiguin sobre els pressupostos públics ni sobre les persones usuàries, sinó sobre els sectors responsables de generar-la¹⁸.

La responsabilitat ampliada del productor prevista en la Directiva sobre el tractament de les aigües residuals urbanes constitueix un mecanisme clau per finançar l'eliminació de microcontaminants i evitar que el cost es traslladi als serveis municipals.

El CMRE considera que aquesta disposició pot impulsar l'ecoinnovació i el desenvolupament de productes més sostenibles sense augmentar necessàriament els costos per a les persones consumidores: prevenir la contaminació en origen permet reduir les despeses de tractament i alleugerir la càrrega financera del sector públic¹⁹. Això no obstant, en una carta de l'any passat emesa a la presidenta de la Comissió Europea, Ursula von der Leyen, el CEMR, Eurocities, Aqua Publica Europea i representants de nou organitzacions més van advertir que la previsió de dur a terme un nou estudi sobre els seus costos i impactes podria retardar el desplegament dels tractaments quaternaris necessaris per eliminar els microcontaminants i dificultar l'aplicació oportuna de la Directiva revisada²⁰.

Les organitzacions municipalistes i els operadors públics també han alertat contra un possible afebliment del principi de no deteriorament de les masses d'aigua, que podria consolidar situacions de degradació i augmentar els costos futurs de recuperació.

5. Implementació de l'Estratègia: finançament i governança

5.1. Finançament europeu: oportunitats i riscos

L'Estratègia obre oportunitats de finançament, cooperació i assistència tècnica per als governs locals a través fons com ja indicat abans i la l'Agenda Urbana de la Unió Europea o la nova aliança sobre ciutats sensibles a l'aigua²¹ i les comunitats de pràctica de la política de cohesió.

El Banc Europeu d'Inversions (BEI) tindrà un paper destacat en la mobilització de recursos per a infraestructures, reutilització, digitalització i economia circular. L'Estratègia preveu un programa específic del BEI per mobilitzar més de 15.000 milions d'euros entre 2025 i 2027, juntament amb nous instruments d'assessorament. El nou Mecanisme d'Assessorament sobre Aigua Sostenible pretén

facilitar a les autoritats locals i als operadors la identificació dels instruments europeus i del BEI més adequats, inclosa la combinació de préstecs i subvencions.

La realitat és que el dèficit de capacitat local es veu agreujat per un enfocament fragmentat de la governança local i nacional i del finançament europeu²². Les autoritats de l'aigua no sempre saben com altres ministeris —agricultura, pesca, desenvolupament regional o innovació— accedeixen a fons europeus rellevants per al sector, fet que genera oportunitats perdudes i dificulta una actuació més integrada. Tot i que l'Estratègia reconeix la necessitat de coordinar les polítiques, desenvolupa poc els mecanismes pressupostaris, informatius i tècnics necessaris per superar aquesta fragmentació.

La proposta per al pròxim Marc Financer Plurianual podria concentrar una part d'aquests recursos en plans d'associació nacionals i regionals. Per als municipis catalans, això significa que el finançament també dependrà del lloc que ocupin les inversions locals en les prioritats definides per l'Estat i la Generalitat.

Aquests plans preveuen que un 43% de la despesa, uns 427.000 milions d'euros, contribueixi als objectius climàtics i ambientals, integrant recursos fins ara separats de cohesió, agricultura i pesca²³.

El futur Fons Europeu de Competitivitat podria canalitzar inversions relacionades amb l'aigua a través de dos components prioritaris: 26.000 milions d'euros per a Transició Neta i Descarbonització Industrial i 22.000 milions per a Salut, Biotecnologia, Bioeconomia i Agricultura²⁴. Tanmateix, el seu èmfasi en la mobilització de capital privat planteja interrogants sobre l'accessibilitat d'aquests recursos per a projectes municipals amb una rendibilitat financera limitada, però amb un elevat valor social i ambiental.

La proposta també redistribueix actuacions actualment vinculades al programa LIFE -com els projectes transfronterers, la demostració de solucions innovadores, l'intercanvi de bones pràctiques i l'assistència tècnica- entre els plans nacionals i regionals i el Fons Europeu de Competitivitat.

La Comissió presenta aquesta arquitectura com una simplificació dels programes i dels canals d'accés. Caldrà comprovar, però, si es tradueix en un accés més fàcil per als municipis petits o si la concentració dels recursos en plans estatals i regionals introdueix noves barreres.

En els debats sobre el pròxim Marc Financer Plurianual, representants de la Comissió han assenyalat que les inversions en aigua hauran de demostrar millor els seus beneficis econòmics, socials i ambientals mitjançant anàlisis a llarg termini i escenaris sobre el cost de la inacció. També han identificat el Semestre Europeu com una

possible via per incorporar les necessitats d'inversió hídrica a les recomanacions adreçades als estats.

Finalment, els projectes associats a reformes més àmplies —com la cooperació intermunicipal, la reorganització de serveis o la millora de la governança— poden tenir més capacitat per atreure finançament que les actuacions aïllades sense una estratègia a llarg termini.

5.2. Governança europea, intercanvi de coneixements i participació local

L'Estratègia situa la governança multinivell entre les condicions de la seva implementació, amb la participació de la Unió Europea, els estats, les regions, els governs locals, els operadors, les empreses i la societat civil.

L'Estratègia va establir la celebració biennal d'un Fòrum de Resiliència Hídrica a partir del desembre de 2025, destinat a avaluar els avenços i reunir els actors interessats. El Comitè Europeu de les Regions havia sol·licitat una representació permanent i un paper estructurat per a les autoritats locals i regionals²⁵. Aqua Publica Europea també va defensar la participació dels operadors d'aigua²⁶.

Les demandes del Comitè Europeu de les Regions i d'Aqua Publica Europea reflecteixen la preocupació perquè la presència local no es limiti a intervencions puntuals. El debat se centra a garantir un paper estructurat dels governs locals i els operadors en el seguiment dels objectius, la identificació de barreres reguladores i la definició de prioritats de finançament.

De moment, sembla que la Unió ha escoltat aquestes veus. El primer Fòrum Europeu de Resiliència Hídrica es va celebrar el 8 de desembre de 2025 a Brussel·les, coorganitzat per la Comissió Europea, el Comitè Europeu de les Regions i el Comitè Econòmic i Social Europeu. La propera edició està prevista per al desembre de 2027. A més, la nova associació de l'Agenda Urbana de la Unió Europea sobre ciutats sensibles a l'aigua pot contribuir a aquest objectiu mitjançant una cooperació àmplia entre nivells de govern i una plataforma per compartir coneixements, intercanviar bones pràctiques i cercar conjuntament solucions. Per als municipis catalans, la seva utilitat dependrà que aquest intercanvi vagi acompanyat de recursos i assistència tècnica que permetin adaptar les experiències a realitats territorials diferents.

La futura revisió de la Directiva marc sobre l'estratègia marina²⁷ i la implementació del Pacte Europeu pels Oceans²⁸, adoptat ara fa un any, també tindran conseqüències per als territoris costaners. El Comitè Europeu de les Regions ha reclamat que les autoritats locals i regionals participin en aquests processos²⁹.

L'Estratègia destaca igualment la importància de la informació pública i la transparència, tant per augmentar la conscienciació com per afavorir la participació ciutadana en una governança inclusiva de l'aigua. Per als municipis, aquesta dimensió afecta la comunicació sobre l'estat dels recursos, els consums, les restriccions, les tarifes i les inversions, especialment durant els períodes d'escassetat o de conflicte entre usos.

6. Recomanacions polítiques i pròxims passos

L'aplicació de l'Estratègia Europea de Resiliència Hídrica dependrà de com els seus objectius es tradueixin en decisions pressupostàries, mecanismes de governança i instruments accessibles per als territoris. Per reforçar el paper dels municipis catalans en aquest procés, es proposen les orientacions següents:

1. **Defensar una participació local estructurada en la governança europea de l'aigua.** Els governs locals i els operadors han de tenir un paper estable en el Fòrum Europeu de Resiliència Hídrica, en el seguiment de l'Estratègia i en els processos normatius i pressupostaris que se'n derivin.
2. **Assegurar que les necessitats municipals s'incorporin al pròxim Marc Financer Plurianual i als plans estatals i regionals.** Els municipis catalans haurien de treballar amb la Generalitat i l'Estat perquè la renovació de xarxes, la reducció de fuites, la reutilització, la digitalització i les solucions basades en la natura ocupin un lloc clar en les prioritats d'inversió. Això ha d'anar acompanyat d'accés directe al finançament, assistència tècnica, procediments simplificats i una finestreta única, especialment per als municipis petits i mitjans, tal com demanen el CMRE i el Comitè Europeu de les Regions³⁰, entre d'altres.
3. **Preparar una cartera municipal de projectes de resiliència hídrica.** Els municipis poden començar a identificar i estructurar projectes prioritaris, incorporant dades sobre l'estat de les xarxes, els consums, les fuites, els riscos climàtics i el cost de la inacció. La cooperació intermunicipal i el suport supramunicipal poden facilitar projectes conjunts i millorar-ne la capacitat per accedir als instruments de la Unió i del Banc Europeu d'Inversions.
4. **Integrar l'aigua en la planificació urbana, territorial i climàtica.** La resiliència hídrica no s'hauria de tractar com una política sectorial aïllada, sinó connectar-se amb l'urbanisme, l'habitatge, el turisme, la protecció civil, la gestió forestal i la infraestructura verda i blava. Això permetria adaptar les

solucions a les diferents realitats territorials, des dels municipis costaners fins als territoris rurals i de muntanya.

5. **Impulsar la cooperació entre municipis i entre territoris urbans i rurals.** La gestió de les conques, els aqüífers, els usos agrícoles, l'abastament urbà i la restauració dels ecosistemes requereix mecanismes estables de coordinació. La FMC pot promoure espais d'intercanvi, capacitats tècniques compartides i projectes pilot que permetin traslladar les bones pràctiques europees al context català, entre d'altres, a través de projectes de cooperació transfronterera.
6. **Garantir una transició hídrica justa i preservar el principi de qui contamina paga.** Les noves obligacions de control i tractament no haurien d'incrementar de manera desproporcionada les tarifes ni els costos municipals. Els municipis catalans poden defensar l'aplicació íntegra de la responsabilitat ampliada del productor, reforçar els mecanismes contra la pobresa hídrica i assegurar que les polítiques d'eficiència, restricció i digitalització protegeixin l'accés universal al dret humà a l'aigua i al sanejament.

Barcelona, juny de 2026

¹ Agència Europea del Medi Ambient, "Water scarcity conditions in Europe", 28 de novembre de 2025 (accés juny de 2026), <https://www.eea.europa.eu/en/analysis/indicators/use-of-freshwater-resources-in-europe-1>.

² Ursula von der Leyen, La decisió de Europa. Orientaciones políticas para la próxima Comisión Europea 2024-2029, 18 de juliol de 2024, https://commission.europa.eu/document/download/e6cd4328-673c-4e7a-8683-f63ffb2cf648_es?filename=Political%20Guidelines%202024-2029_ES.pdf.

³ COMUNICACIÓN DE LA COMISIÓN AL PARLAMENTO EUROPEO, AL CONSEJO, AL COMITÉ ECONÓMICO Y SOCIAL EUROPEO Y AL COMITÉ DE LAS REGIONES. Estrategia europea de resiliencia hídrica, COM(2025) 280 final, 4 de juny de 2025, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025DC0280>.

⁴ DIRECTIVA 2000/60/CE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO, de 23 de octubre de 2000, por la que se establece un marco comunitario de actuación en el ámbito de la política de aguas, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0060>.

⁵ DIRECTIVA 2007/60/CE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO, de 23 de octubre de 2007, relativa a la evaluación y gestión de los riesgos de inundación, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:32007L0060>.

⁶ DIRECTIVA (UE) 2024/3019 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO, de 27 de noviembre de 2024, sobre el tratamiento de las aguas residuales urbanas (versión refundida), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/ALL/?uri=CELEX:32024L3019>.

⁷ Comitè Europeu de les Regions, "Turning the tide – A local and regional roadmap for water resilience", dictamen CDR-2276-2025, 4 de març de 2026 (accés juny de 2026), <https://www.cor.europa.eu/en/our-work/opinions/cdr-2276-2025>.

⁸ Eurocities, "Eurocities statement on the Water Framework Directive", sense data (accés juny de 2026), <https://eurocities.eu/resources/eurocities-statement-on-the-water-framework-directive/>.

⁹ Comissió Europea, "EU efforts on the global water agenda – Beyond UN 2023 Water Conference", sense data (accés juny de 2026), https://environment.ec.europa.eu/topics/water/eu-efforts-global-water-agenda-beyond-un-2023-water-conference_en.

¹⁰ Consell de Municipis i Regions d'Europa, "EU water resilience strategy: Recommendations for the EU water resilience strategy", 31 de gener de 2025 (accés juny de 2026), <https://ccre-cemr.org/impact-community-climate/cemr-on-eu-water-resilience-strategy>.

¹¹ COMUNICACIÓN CONJUNTA AL PARLAMENTO EUROPEO, AL CONSEJO EUROPEO, AL CONSEJO ECONÓMICO Y SOCIAL EUROPEO Y AL COMITÉ DE LAS REGIONES sobre la Estrategia de Preparación de la Unión Europea, JOIN(2025) 130 final, 26 de març de 2025, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025JC0130>.

¹² Consell de Municipis i Regions d'Europa, "EU water resilience strategy: Recommendations for the EU water resilience strategy".

¹³ Consell de Municipis i Regions d'Europa, Enhancing sustainability and adaptation through effective governance and cooperation with municipalities and regions: CEMR key messages on the future EU water resilience strategy, desembre de 2024, <https://ccre-cemr.org/wp-content/uploads/2024/12/CEMR-Policy-paper-Water-Resilience-2024-EN.pdf>.

¹⁴ Comitè Europeu de les Regions, "Turning the tide – A local and regional roadmap for water resilience".

¹⁵ Consell de Municipis i Regions d'Europa, "On the EU Water Resilience Strategy: CEMR priorities on the European Commission Water Resilience Strategy", 5 de juny de 2025 (accés juny de 2026), <https://ccre-cemr.org/press/on-the-eu-water-resilience-strategy>.

¹⁶ DIRECTIVA (UE) 2024/1275 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO, de 24 de abril de 2024, relativa a la eficiencia energética de los edificios (refundición), https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401275.

¹⁷ DIRECTIVA (UE) 2026/805 DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO, de 30 de marzo de 2026, por la que se modifica la Directiva 2000/60/CE por la que se establece un marco comunitario de actuación en el ámbito de la política de aguas, la Directiva 2006/118/CE relativa a la protección de las aguas subterráneas contra la contaminación y el deterioro y la Directiva 2008/105/CE relativa a las normas de calidad ambiental en el ámbito de la política de aguas, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202600805.

¹⁸ Consell de Municipis i Regions d'Europa, "On the EU Water Resilience Strategy: CEMR priorities on the European Commission Water Resilience Strategy"; <https://eurocities.eu/resources/eurocities-statement-on-the-water-framework-directive/> ; <https://www.aquapublica.eu/article/news/ape-and-seven-eu-organisations-call-thorough-economic-assessment-water-framework>

¹⁹ Consell de Municipis i Regions d'Europa, "Protecting Clean Water: Local and Regional Governments call on European Commission to safeguard the EPR Scheme in the Urban Wastewater Treatment Directive", 6 de maig de 2025 (accés juny de 2026), <https://ccre-cemr.org/impact-community-climate/protecting-clean-water>.

²⁰ *Ibid.*

²¹ Consell de Municipis i Regions d'Europa, "EU water resilience strategy: Recommendations for the EU water resilience strategy".

²² Aqua Publica Europea i Consell de Municipis i Regions d'Europa, EU Funding for Water Resilience: Opportunities under the Current and Future MFF. Webinar Report, 13 de maig de 2026, <https://www.aquapublica.eu/sites/default/files/article/file/MFF%20Report.pdf>.

²³ Claudia Olazábal, EU Funding Opportunities for the European Water Resilience, presentació a la sessió organitzada per Aqua Publica Europea i el Consell de Municipis i Regions d'Europa, 13 de maig de 2026, <https://www.aquapublica.eu/sites/default/files/article/file/Claudia%20Olazabal%20-%20MFF%20Presentation.pdf>.

²⁴ *Ibid.*

²⁵ Comitè Europeu de les Regions, "Turning the tide – A local and regional roadmap for water resilience".

²⁶ Aqua Publica Europea i Consell de Municipis i Regions d'Europa, EU Funding for Water Resilience: Opportunities under the Current and Future MFF. Webinar Report.

²⁷ DIRECTIVA 2008/56/CE DEL PARLAMENTO EUROPEO Y DEL CONSEJO, de 17 de junio de 2008, por la que se establece un marco de acción comunitaria para la política del medio marino

(Directiva marco sobre la estrategia marina), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008L0056>.

²⁸ COMUNICACIÓN DE LA COMISIÓN AL PARLAMENTO EUROPEO, AL CONSEJO, AL COMITÉ ECONÓMICO Y SOCIAL EUROPEO Y AL COMITÉ DE LAS REGIONES. El Pacto Europeo por el Océano, COM(2025) 281 final, 5 de juny de 2025, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:52025DC0281>.

²⁹ Comitè Europeu de les Regions, "Turning the tide – A local and regional roadmap for water resilience".

³⁰ Comitè Europeu de les Regions, "Turning the tide – A local and regional roadmap for water resilience".